

Forslag til lov for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler.

(Lovforslag nr. L 109. Fremsat 13/12 78).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Johan Nielsen (S):

Disse lovforslag er blevet til efter et ønske fra et flertal i lagtinget og et ønske fra det færøske landsstyre, og så har man fra rigsmyndighederne sammen med landsstyret nedsat en kommission, som så har afgivet en betænkning. I lagtinget er der et flertal for disse lovforslag.

Økonomisk kommer de ikke til at betyde den store forandring. Der sker bare det, at en del af administrationen bliver overført til Færøerne. Her tager man hensyn til, at hvad angår de tre forslag, altså lovforslaget om folkeskolen, lovforslaget om fritidsundervisning og lovforslaget om handelsskoler og tekniske skoler m.m., betaler man godt og vel halvdelen fra syddansk side og resten fra færøsk side. Men hvad lovforslaget om læreruddannelsen angår, er lærerskolen en rent dansk skole.

Jeg kan ikke se, at jeg kan andet end anbefale disse lovforslag til hurtig vedtagelse, når man både fra regeringens side og fra de færøske myndigheders side er enige om at ville have dem igennem.

Wissing (FP):

Mit første indtryk af de fire lovforslag for Færøerne, som nu er til behandling her i tinget, var, at der her for en gangs skyld var fremsat forslag af næsten beundringsværdig forenklet karakter. Ved et nærmere studium af lovforslagene og deres indhold, eller rettere sagt mangel på indhold, har jeg dog siden fået en noget anden opfattelse af disse.

Baggrunden for lovforslagene er ifølge undervisningsministeren, at Færøernes landsstyre over for regeringen har fremsat ønske om, at administrationen af det færøske skole- og uddannelsesvæsen overføres til de færøske myndigheder i henhold til hjemmestyrelovens § 9.

Af undervisningsministerens bemærkninger fremgår det endvidere, at de hidtil gældende, mere udførlige love på skole- og ud-

dannelsesområdet nu skal afløses af nogle kortfattede rigslove, hvorefter det overlades til Færøernes hjemmestyre at fastlægge de nærmere regler for de pågældende områder.

Spørgsmålet er så, om folkettinget ved at vedtage disse rigslove kun overfører en administration til de færøske myndigheder, eller om det i virkeligheden ikke forholder sig sådan, at det med vedtagelsen af disse lovforslag overlades helt til færingerne selv at bestemme, hvorledes de vil indrette deres skole- og uddannelsesvæsen.

Hvis vi ser på lovforslagenes indhold, er det efter min mening højst tvivlsomt, om det kun drejer sig om at overlade til hjemmestyret at give nærmere bestemmelser og at overtage administrationen i henhold til hjemmestyrelovens § 9. Til eksempel kan jeg fremføre, at lovforslaget om folkeskolen faktisk kun fastslår, at der skal være undervisningspligt, at undervisningen skal være vederlagsfri, og at det påhviler de lokale skolemyndigheder at opfylde disse bestemmelser. Alle andre forhold vedrørende Færøernes folkeskole, herunder også de allervigtigste og mest omfattende som f. eks. folkeskolens formål, undervisningens indhold og undervisningens omfang og tilrettelæggelse, overlades helt til hjemmestyrets afgørelse.

På samme måde forholder det sig med de øvrige lovforslag. I lovforslaget om læreruddannelsen står der faktisk kun, at Færøernes seminarium skal uddanne lærere, og at undervisningen skal være gratis. Og i lovforslaget om handelsskoler m.v. står der faktisk slet ingenting ud over, at de hidtidige love skal ophæves.

Ja men hvorfor siger man da ikke med rene ord, at det faktisk forholder sig sådan, at hjemmestyret helt ønsker at overtage de pågældende sagsområder, hvilket det har ret til ifølge hjemmestyrelovens § 2? Mon ikke det skyldes, at det også af § 2 fremgår, at når hjemmestyret overtager et sagsområde, der principielt betragtes som et færøsk særanliggende, overtager det samtidig de hermed forbundne udgifter? Men ligesom på en lang række andre områder, hvor færingerne ønsker deres eget styre, søger de også her behændigt at undgå de dermed forbundne økonomiske forpligtelser. Dem overlader de gerne til det øvrige Danmark i rigsfællesskabets navn.